

Norsk Jernbaneforbund
Møllergt. 10
0179 Oslo

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo

Oslo, 1. oktober 2019
Sak 74/jab

Høringsvar til Ekspertutvalgets anbefaling om framtidig teknologi og transportinfrastruktur

Målet om godsoverføring fra vei til sjø og bane utfordres av ekspertutvalg. Regjeringens ekspertutvalg om framtidig teknologi og transportinfrastruktur foreslår at målet om godsoverføring fra vei til bane avvikes fordi ny teknologi vil svekke klimagassutslipp og trafikksikkerhet som argumenter for godsoverføring.

Det er liten tvil om at ny teknologi kan gjøre lastebilen mindre klimaskadelig og mer trafikksikker, og at differensen mellom lastebil og tog/skip i så henseende dermed reduseres. Det er imidlertid ikke det samme som at lastebilens ulemper viskes bort. Dersom veksten i transportomfanget fortsetter, vil den totale størrelsen på ulempene forbli store, i hvert fall i mange år framover.

Tungtransportens øvrige ulemper løses ikke av at dieselmotoren erstattes av noe annet. Veislitasje og svevestøv, trafikkstøy og behov for infrastrukturinvesteringer er fortsatt parameter som påvirkes av godstransportomfanget på vei. I dag er det tunge kjøretøy som er ansvarlige for nesten all veislitasje, og vi kan ikke se at dette vil endres av ny teknologi. Tungtransportens miljøbelastning vil kanskje ikke utgjøre så stor andel av storbyenes ulemper fra transport, men belastningen langs hovedveinettet og gjennom mange tettsteder vil øke betydelige dersom mer gods vil gå på lastebil framfor med skip eller tog.

Vi etterspør en utredning som belyser muligheter innenfor teknologiutviklingen som kan løse kombinerte transportsystemer og en effektiv godsoverføring mellom bil, båt og bane. Hvordan utvikle gode intermodale havner. En av de største flaskehalsene i dagens transportsystem, og særlig når godset skal skifte transportbærer, er godsterminalene. Autonome automatiserte systemer og «the internet of things» vil føre til store muligheter for å effektivisere driften av både havner og godsterminaler på land. Det vil effektivisere omlasting og korte ned tiden ved kombinasjonen av for eksempel sjøtransport og togtransport. Vi vil gjennom vårt engasjement i Jernbanealliansen og Godsalliansen tydelig anbefale at målet om godsoverføring videreføres og legges inn som en viktig premiss i kommende Nasjonal transportplan 2022–2033.

Stasjonslokalisering ved utbygging av jernbanen

Ekspertutvalget indikerer at nye tilbringerløsninger kan gjøre ulempen ved usentral stasjonslokalisering mindre, og at dette kan forsvare billigere utbygginger med stasjoner utenom sentrum.

Vi advarer mot jernbaneutbygging der stasjoner legges utenom sentrum. Det vil fortsatt være et viktig mål å oppnå levende byer og tettsteder, med god miljøkvalitet. Stasjoner utenom sentrum vil virke motsatt. Vi er enige i at det bør søkes løsninger som reduserer utbyggingskostnadene. Det er viktig at jernbanen får tilstrekkelig kapasitet og attraktivitet for persontransport over kortere og lengre distanser og for godstransporten, og det er dette investeringene i jernbanenettet primært skal gå til. Bane NOR bør vurdere om dagens sentralt plasserte stasjoner i større grad kan beholdes, med nødvendige moderniseringer/ombygginger, framfor at det legges helt nye traseer og stasjoner i byene.

Med vennlig hilsen
NORSK JERNBANEFORBUND

Jane Sæthre

Tor Pålerud